ASOCIAȚIA MAXWELL

PLAN GATA DE FOLOSIT · PENTRU DIRIGINȚI ȘI PROFESORI

Săptămâna verde: un plan pe cinci zile

O temă pe zi, cu ce pregătiți dinainte și cum încheiați. Cele mai multe activități se fac în curtea școlii sau în cartier, fără costuri pentru părinți.

LUNI — Ce e în jurul nostru

PREGĂTIȚI DINAINTE
Harta zonei tipărită, fișele de observație, acordul pentru ieșirea în cartier.

PRIMA PARTE A ZILEI
Harta verde a cartierului. Pe echipe, prin cartier, apoi harta mare în clasă.

A DOUA PARTE A ZILEI
Inventarul curții. Ce trăiește în curte. La final, fiecare elev își alege locul pentru jurnal.

ÎNTREBAREA DE FINAL
Ce am văzut azi și nu observasem până acum?

CE RĂMÂNE
Harta verde, pe peretele clasei.

MARȚI — Apa și energia

PREGĂTIȚI DINAINTE
Acordul directorului pentru turul prin școală, materialele pentru filtru, fișa „Consumul de acasă".

PRIMA PARTE A ZILEI
Detectivii de risipă. Echipe prin școală, apoi cele trei propuneri pentru director.

A DOUA PARTE A ZILEI
Filtrul de apă. Experimentul și discuția despre apa de la robinet. Seara: fișa de acasă.

ÎNTREBAREA DE FINAL
Ce risipă putem opri chiar de mâine?

CE RĂMÂNE
Lista de propuneri pentru director.

MIERCURI — Ce aruncăm

PREGĂTIȚI DINAINTE
Cele patru cutii (puse încă de marți), un cântar, obiectele stricate aduse de elevi, un adult priceput la reparat.

PRIMA PARTE A ZILEI
Coșul de gunoi al clasei. Cântăriți gunoiul strâns de marți și faceți graficul.

A DOUA PARTE A ZILEI
Atelierul de reparat. Mese de cusut, lipit și reparat cărți.

ÎNTREBAREA DE FINAL
Ce am aruncat și n-ar fi trebuit să ajungă la gunoi?

CE RĂMÂNE
Graficul gunoiului clasei.

JOI — Clima și comunitatea

PREGĂTIȚI DINAINTE
Cartonașele cu roluri, invitații confirmați pentru biblioteca vie, întrebările elevilor.

PRIMA PARTE A ZILEI
Orașul nostru la caniculă. Jocul de rol și ce poate face fiecare.

A DOUA PARTE A ZILEI
Biblioteca vie verde. Apoi scrisoarea către primărie, semnată de toată clasa.

ÎNTREBAREA DE FINAL
Ce poate face un elev pentru localitatea lui?

CE RĂMÂNE
Scrisoarea semnată de clasă.

VINERI — Ce schimbăm

PREGĂTIȚI DINAINTE
Invitațiile pentru părinți, panourile, tot ce a făcut clasa în săptămână.

PRIMA PARTE A ZILEI
Pregătirea expoziției. Ultima notiță în jurnal și graficul vremii.

A DOUA PARTE A ZILEI
Expoziția de vineri. Pentru părinți și celelalte clase. La final, clasa alege obiceiul pe care îl păstrează.

ÎNTREBAREA DE FINAL
Ce obicei păstrăm de luni încolo?

CE RĂMÂNE
Angajamentul clasei.

Toată săptămâna, 10 minute pe zi: jurnalul aceluiași loc și stația meteo a clasei.

O Săptămână verde reușită nu se măsoară în câte activități au încăput, ci în obiceiul pe care clasa îl păstrează după aceea. Vineri, alegeți împreună unul singur.

20 de idei de activități, explicate pas cu pas · bifați ce vi se potrivește · propunerile noastre, nu o listă oficială

1 Natura de lângă școală — Observare și explorare

☐ Harta verde a cartierului

2 ore, din care o oră afară · Primar (cu un traseu scurt), gimnaziu, liceu

1. Tipăriți o hartă a zonei din jurul școlii sau desenați-o pe o coală mare. Stabiliți simbolurile: copac mare, spațiu verde, loc cu gunoi, loc care ar putea deveni verde.
2. Împărțiți clasa în echipe de 4-5 elevi. Fiecare echipă primește o stradă sau o latură a școlii.
3. Afară, echipele notează pe harta lor ce găsesc și fac câte o fotografie pentru fiecare simbol.
4. Înapoi în clasă, puneți toate observațiile pe harta mare și alegeți împreună un singur loc pe care l-ați vrea schimbat.

Ce vă trebuie: Hartă tipărită sau coală mare, carioci, legenda cu simboluri, un telefon pentru fotografii. Un adult la fiecare două echipe.

Ce rămâne: Harta clasei, pe perete, și locul ales pentru schimbat.

☐ Inventarul curții

1-2 ore · Primar, gimnaziu

1. Împărțiți curtea în zone, câte una pentru fiecare echipă.
2. Echipele notează pe o fișă ce găsesc: copaci, plante, păsări, insecte, urme de animale.
3. Pentru ce nu recunosc, fac o fotografie și caută specia într-un atlas sau într-o aplicație de recunoaștere a plantelor și animalelor.
4. Puneți rezultatele într-un tabel comun: câte specii trăiesc în curtea școlii?

Ce vă trebuie: Fișe de observație, creioane, un atlas de plante și animale sau un telefon cu o aplicație de recunoaștere, lupe dacă aveți.

Ce rămâne: Tabelul speciilor din curte, pe care clasa îl poate completa în fiecare anotimp.

☐ Lecția sub copac

O oră de curs · Toate vârstele

1. Alegeți o oră din orar și un loc din curte sau din parcul din apropiere.
2. Pregătiți exerciții care folosesc ce se vede: la matematică, măsurați circumferința sau umbra unui copac; la română, o descriere; la o limbă străină, numele lucrurilor din jur.
3. Țineți ora ca de obicei, doar că afară.
4. La final, întrebați clasa ce a fost altfel și ce au observat în plus.

Ce vă trebuie: Caiete cu coperți tari sau planșete, un metru de croitorie. Pături, dacă iarba e uscată.

Ce rămâne: O lecție pe care o puteți repeta oricând e vreme bună.

☐ Jurnalul aceluiași loc

10 minute pe zi, toată săptămâna · Toate vârstele (cei mici desenează)

1. Luni, fiecare elev alege un colț din curte: un copac, un petic de iarbă, o bancă.
2. În fiecare zi, petrece acolo 5-10 minute și scrie sau desenează ce vede, aude și simte.
3. Notează de fiecare dată și ora și cum e vremea.
4. Vineri, recitește toate notițele și scrie ce s-a schimbat în cinci zile.

Ce vă trebuie: Un caiet mic sau câte o fișă pe zi.

Ce rămâne: Jurnalul fiecărui elev.

2 Apă și energie — Ce consumăm

☐ Detectivii de risipă

1-2 ore · Clasele mari de primar, gimnaziu, liceu

1. Cu acordul directorului, fiecare echipă primește o zonă din școală: holuri, toalete, săli de clasă, sala de sport.
2. Echipele notează pe o fișă: robinete care curg, lumini aprinse în săli goale, calorifere pornite cu geamul deschis, aparate lăsate în priză.
3. Fotografiază ce găsesc, fără oameni în poze.
4. În clasă, scrieți împreună trei propuneri concrete și duceți-le directorului.

Ce vă trebuie: Fișa de detectiv, un telefon pentru fotografii.

Ce rămâne: Lista de propuneri, predată directorului.

☐ Filtrul de apă

O oră · Primar, gimnaziu

1. Adultul taie o sticlă de plastic în două. Partea de sus se pune, cu gâtul în jos, în partea de jos.
2. Elevii pun straturile, de jos în sus: vată sau o bucată de pânză la gât, cărbune, nisip fin, nisip mare, pietriș.
3. Turnați apă amestecată cu pământ și comparați apa de la început cu cea de la final.
4. Discutați: apa e mai limpede, dar nu e bună de băut. De unde vine apa de la robinet și cine o curăță?

Ce vă trebuie: Sticle de plastic, foarfecă sau cuter (le folosește adultul), vată, cărbune, nisip, pietriș, pământ, pahare transparente.

Atenție: Apa filtrată nu se bea.

Ce rămâne: Filtrele, expuse în clasă, cu etichetele straturilor.

☐ O oră cu lumina stinsă

O oră de curs și 10 minute de discuție · Toate vârstele

1. Anunțați clasa că ora se ține fără lumină electrică și fără proiector.
2. Țineți lecția la lumina zilei, cu băncile mutate lângă ferestre, dacă e nevoie.
3. La final, notați pe tablă ce a fost greu și ce a mers la fel de bine.
4. Discutați unde se poate folosi mai puțin curent în școală.

Ce vă trebuie: O zi cu lumină bună. Nimic altceva.

Ce rămâne: Lista clasei cu locurile din școală unde se poate economisi curent.

☐ Consumul de acasă

O seară acasă și 20 de minute în clasă · Gimnaziu, liceu (la primar, cu ajutorul părinților)

1. Elevii primesc o fișă de dus acasă.
2. Împreună cu un părinte, află de pe factură sau de la contor cât curent și câtă apă a folosit familia într-o lună.
3. Notează și ce aparate stau tot timpul în priză.
4. A doua zi, fiecare spune un singur lucru pe care familia îl poate schimba.

Ce vă trebuie: Fișa pentru acasă.

Atenție: Sumele de pe facturi rămân acasă. În clasă nu se compară consumurile sau banii familiilor.

Ce rămâne: Angajamentul fiecărei familii, scris pe fișă.

3 Ce aruncăm

Deșeuri și obiceiuri

Coșul de gunoi al clasei

O zi de strâns și 30 de minute de cântărit și discutat · Toate vârstele

1. Puneți în clasă patru cutii: hârtie, plastic și metal, resturi de mâncare, altele.
2. O zi întreagă, tot ce aruncă clasa merge în cutia potrivită.
3. La final, cântăriți fiecare cutie și notați rezultatele într-un grafic.
4. Discutați: ce se putea evita? Ce se putea refolosi?

Ce vă trebuie: Patru cutii, saci, un cântar de bucătărie sau de baie, mănuși.

Ce rămâne: Graficul gunoiului clasei, de refăcut peste o lună, pentru comparație.

Atelierul de reparat

2 ore · Clasele mari de primar, gimnaziu, liceu

1. Cu câteva zile înainte, rugați elevii să aducă un obiect stricat: o haină cu un nasture lipsă, o jucărie, o carte desfăcută.
2. Invitați un părinte, un bunic sau un coleg profesor care se pricepe.
3. Organizați mese separate: cusut, lipit, reparat cărți. Elevii repară cu mâna lor, adultul arată și supraveghează.
4. La final, fiecare spune ce a învățat să facă.

Ce vă trebuie: Ace, ață, nasturi, lipici, bandă adezivă pentru cărți, unelte simple, folosite doar sub supravegherea unui adult.

Ce rămâne: Obiectele reparate, luate înapoi acasă.

Schimbul de lucruri

1-2 ore · Toate vârstele

1. Anunțați cu o săptămână înainte: cine vrea poate aduce, cu acordul părinților, cărți, jocuri sau haine în stare bună.
2. Amenajați o sală ca un mic târg, pe categorii.
3. Fiecare primește câte un jeton pentru fiecare lucru adus și îl poate schimba pe altul.
4. Ce rămâne se donează, cu acordul celor care au adus lucrurile.

Ce vă trebuie: Mese, jetoane din hârtie, cutii pentru ce rămâne.

Ce rămâne: Lucruri cu un nou proprietar și o cutie pentru donații.

Gustarea fără ambalaj

O zi · Toate vârstele

1. Cu o zi înainte, anunțați clasa și trimiteți un mesaj părinților.
2. A doua zi, gustările vin în cutii refolosibile, iar apa în sticle refolosibile.
3. La final, comparați coșul de gunoi al clasei cu cel dintr-o zi obișnuită.

Ce vă trebuie: Un mesaj către părinți. Nu trebuie cumpărat nimic: orice cutie de acasă e bună.

Ce rămâne: Comparația dintre cele două coșuri de gunoi.

4 Clima și vremea

Înțelegere și adaptare

Stația meteo a clasei

10 minute pe zi și o oră vineri · Primar, gimnaziu

1. Puneți un termometru afară, la umbră. Faceți un pluviometru dintr-o sticlă de plastic tăiată, cu o riglă lipită pe ea.
2. În fiecare zi, la aceeași oră, un elev notează temperatura, dacă bate vântul, cum sunt norii și câtă apă s-a strâns.
3. Comparați notițele cu prognoza de pe site-ul Administrației Naționale de Meteorologie sau dintr-o aplicație.
4. Vineri, faceți graficul săptămânii.

Ce vă trebuie: Un termometru de exterior, o sticlă de plastic, o riglă, o fișă de observații.

Ce rămâne: Graficul vremii din Săptămâna verde.

Documentar și dezbatere

2 ore · Gimnaziu, liceu

1. Alegeți un documentar scurt, potrivit vârstei, și vedeți-l înainte. Resurse găsiți și pe platforma programului.
2. După vizionare, formulați o întrebare de dezbatere, de exemplu: „Școala noastră ar trebui să renunțe la paharele de unică folosință?"
3. Două echipe pregătesc argumente 15 minute. A treia moderează și ține timpul.
4. La final, clasa votează și fiecare spune un lucru nou pe care l-a aflat.

Ce vă trebuie: Proiector sau ecran, documentarul ales, un cronometru.

Ce rămâne: Argumentele ambelor echipe, pe tablă, și poate o propunere pentru școală.

Orașul nostru la caniculă

1-2 ore · Gimnaziu, liceu (la primar, cu mai puține roluri)

1. Descrieți situația: o zi de caniculă sau o inundație în localitatea voastră.
2. Împărțiți rolurile: primar, medic, părinte, elev, vânzător, un vârstnic singur acasă.
3. Fiecare echipă pregătește în 15 minute ce face personajul ei și de ce are nevoie de la ceilalți.
4. Jucați scena, apoi discutați ce poate face cu adevărat fiecare elev într-o astfel de zi.

Ce vă trebuie: Cartonașe cu roluri.

Ce rămâne: Lista clasei: ce facem într-o zi de caniculă.

Scrisoarea către primărie

1-2 ore · Clasele mari de primar, gimnaziu, liceu

1. Clasa alege o problemă din localitate pe care a văzut-o, de exemplu pe harta verde.
2. Echipele propun soluții, iar clasa o alege pe cea mai bună.
3. Scrieți împreună o scrisoare scurtă: ce am observat, de ce contează, ce propunem.
4. Toți semnează. Cu acordul directorului, scrisoarea se trimite primăriei.

Ce vă trebuie: O coală și un plic sau adresa de email a primăriei.

Ce rămâne: Scrisoarea trimisă și, dacă vine, răspunsul primăriei.

5 Pentru comunitate

Acțiune și voluntariat

☐ Plantăm cu rost

O jumătate de zi · Toate vârstele (cei mici la flori și semințe)

1. Cu câteva săptămâni înainte, vorbiți cu primăria, cu un ocol silvic sau cu o asociație de mediu: unde se poate planta și ce specii se potrivesc locului.
2. Înainte de plantare, țineți o oră despre specia aleasă: cât crește, de ce are nevoie, cine se hrănește din ea.
3. Plantați pe echipe, cu un adult care arată cum.
4. Faceți un program de udat și de îngrijit și după Săptămâna verde.

Ce vă trebuie: Acordul pentru loc, puieți sau semințe, unelte de grădină, mănuși, apă.

Atenție: Se potrivește toamna sau primăvara, nu în zilele cu îngheț.

Ce rămâne: Plantele și programul de îngrijire.

☐ Curățenia cu inventar

2-3 ore · Toate vârstele

1. Alegeți un loc sigur și cu acord: curtea, un parc, un mal accesibil.
2. Echipele lucrează cu mănuși și saci, cu un adult la fiecare echipă.
3. Pe o fișă, notați ce găsiți: ambalaje de plastic, doze, hârtie, mucuri de țigară, altele.
4. În clasă, faceți clasamentul și discutați de unde vine fiecare și cum s-ar putea evita.

Ce vă trebuie: Mănuși, saci, fișe, acordul pentru loc.

Atenție: Cioburile, acele și obiectele ascuțite le ridică doar adulții.

Ce rămâne: Clasamentul gunoaielor găsite și o idee de prevenire.

☐ Biblioteca vie verde

1-2 ore · Gimnaziu, liceu

1. Invitați din timp 3-5 oameni care lucrează cu natura: pădurar, apicultor, fermier, inginer de mediu, voluntar într-o asociație de mediu.
2. Fiecare stă la o masă, ca o „carte", cu un titlu scris pe un carton.
3. Elevii, în grupuri mici, „împrumută" o carte 15 minute și pun întrebările pregătite cu o zi înainte.
4. La semnal, grupurile schimbă masa.

Ce vă trebuie: Mese, cartonașe cu titluri, întrebări pregătite de elevi.

Ce rămâne: Întrebările și răspunsurile, strânse într-o fișă a clasei.

☐ Expoziția de vineri

1-2 ore · Toate vârstele

1. Joi, adunați tot ce ați făcut: harta, jurnalele, graficele, fotografiile, filtrele, scrisoarea.
2. Fiecare echipă pregătește un colț și o prezentare de 2 minute.
3. Vineri, invitați părinții și alte clase.
4. La final, anunțați obiceiul pe care clasa îl păstrează tot anul.

Ce vă trebuie: Panouri sau pereți liberi, bandă adezivă, invitații pentru părinți.

Ce rămâne: Expoziția, care poate rămâne pe hol încă o săptămână.

Cum se pregătește, pas cu pas

1. Aflați ce îi interesează pe elevi
Primul pas al planificării. Un chestionar scurt sau o oră de dirigenție sunt de ajuns.

2. Echipa de coordonare face oferta
Pornind de la interesele elevilor, echipa adună activitățile propuse și face oferta școlii.

3. Elevii se înscriu
Fiecare elev se înscrie la activitățile care îl interesează.

4. Orarul se aprobă și se afișează
Consiliul de administrație aprobă orarul, care se trimite inspectoratului școlar și se afișează cu cel puțin o săptămână înainte.

5. Cele cinci zile
Activitățile se țin după orar, cinci zile lucrătoare consecutive.

6. Reflecție și raport
Elevii își evaluează implicarea. Consiliul profesoral analizează rezultatele în cel mult 15 zile, iar școala încarcă raportul pe platforma programului.

Regulile programului, explicate

1. Este obligatorie

Școlile primare, gimnaziale și liceale organizează programul în fiecare an. La creșă și grădiniță se alege o săptămână din an, fără obligația de a parcurge toate etapele.

În practică: Nu este o săptămână liberă. Elevii vin la școală, dar după un orar special, făcut pentru aceste cinci zile, cu activități în loc de orele obișnuite.

2. Nu în același timp cu Școala altfel

Cele două programe au câte cinci zile și se țin în intervale de cursuri diferite.

În practică: Școala planifică, în același an școlar, două săptămâni separate. Pe parcursul anului, elevii au astfel zece zile de învățat altfel decât la ore.

3. Pornește de la elevi

Elevii sunt implicați în alegerea, desfășurarea și evaluarea activităților și se înscriu la cele care îi interesează.

În practică: Înainte de ofertă, școala află ce îi interesează pe elevi. Elevii pot propune activități, ajută la ținerea lor și, la final, își evaluează singuri implicarea.

4. O echipă și un responsabil de mediu

Fiecare școală are o echipă de coordonare, cu profesori, elevi și părinți, și un profesor responsabil de mediu.

În practică: În echipă intră directorul, 4-5 profesori (printre ei responsabilul de mediu), 1-2 elevi, 1-2 părinți, consilierul educativ și consilierul școlar. Echipa face oferta și orarul. Responsabilul de mediu se ocupă de adresa de email dedicată programului și de platforma lui.

5. Banii nu trec prin elevi și profesori

Activitățile trebuie să poată avea loc fără contribuții de la elevi sau părinți. Părinții pot sprijini prin asociația de părinți. Elevii și personalul școlii nu au voie să strângă bani.

În practică: Dacă o activitate are costuri, școala trebuie să asigure resursele pentru toți elevii înscriși la ea. Strângerea de bani de către elevi sau de către personalul școlii este abatere disciplinară.

6. Deplasările au rost educativ

O ieșire nu poate ocupa toate cele cinci zile. Deplasările cu costuri în afara localității, fără o sursă de finanțare, nu sunt permise.

În practică: O vizită la o arie protejată, la o stație de epurare sau la un ocol silvic are loc în cadrul săptămânii, alături de alte activități. Ieșirile cu costuri în afara localității se fac doar dacă există o sursă de finanțare.

Reguli rezumate din Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3.194/2026 și din Metodologia aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 6.755/2023. Pentru decizii, citiți textele întregi, legate în ghid.